

GIESSEN-TESTİ (GT)

*Prof. Dr. Berka ÖZDOĞAN

A. Testin Tanımı:

Klinik psikoloji alanında uzun yıllardan beri Rorschach ve T.A.T. testleri kişiliğin ölçülmesinde kullanılmaktadır. Bu iki testi M.M.P.I. izlemektedir. Belirtilen bu testler uygulama açısından hem uzun zaman almakta hem de uygulama ve değerlendirilmesinin öğrenilmesinde uzun bir eğitim gerekmektedir.

Bu nedenlere klinik psikolojide kişiliğin ölçülmesi ve daha kısa zamanda objektif olarak değerlendirilmesi için çalışmalar yapılmıştır. Giessen testi bu çalışmalar sonucu ortaya çıkmıştır. Giessen testi kişinin kendini nasıl algıladığını saptamaktadır. Aynı zamanda çevresi ile ilişkilerini nasıl algıladığını, korkularını, depresyonunu belirlemektedir.

Gissen testi "Ben" ve "O" formu olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. "Ben" formu kişinin kendini nasıl algıladığını "O" formu ise kişinin yakın ilişki kurduğu kişiyi nasıl algıladığını ölçmektedir.

Gissen testi 18 yaşından büyüklere ve zekâ düzeyleri normal olan kişilere uygulanır.

Terapiye alınan bireylere ön ve son test olarak verilebilir. Böylece terapiden bireylerin ne oranda yararlandıkları izlenmiş olur.

Gissen testi ilk olarak 1964'de uygulanmaya başlanmıştır. İlk Gissen testi 16 sorudan oluşmaktaydı. 1966'da ikinci revizyonu yapılmış test 26 soruya çıkarılmıştır. 1968'de 42 soruyla üçüncü revizyonu yapılmış, son şekli 1969'da 40 soruyla belirlenmiştir (Beckmann, 1969).

Türkçeye uyarlama çalışmaları 1984 tarihinde Bonn üniversitesinde başlamış. Almanya'da çalışan Türk işçi kadınlara uygulamak için Türkçeye tercüme edilmiş ve ön çalışmaları yapılmıştır (Özdoğan, 1984). Daha sonra Ankara ilinde 200 üniversite öğrencisine (100 kız, 100 erkek)

* A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü Öğretim Üyesi

uygulanmıştır (Türkmen, 1988). Yine Ankara ilinde 50 evli çifte uygulanmıştır (Balkur, 1988).

B. Testin Uygulanması:

Giessen Testi uygulanacak kişiye fazla bir açıklama yapılmadan sadece baş sayfadaki yönerge okunarak uygulanır. Genellikle kişiler aileleri ile birlikte testi cevaplamak isterler. Bu da cevapların orijinalliğini kaybetmesine neden olur. Bu nedenle evde testin cevaplandırılmasına izin verilmemelidir. Eşlere test uygulanırken testi yalnız doldurmalarına dikkat edilmelidir. Yaşlı, depresif hastalar, testi yorucu bulabilirler, bu gibi hastalara testi uygulamada ısrar edilmemelidir. Giessen testinin uygulanacağı kişi bir testi alabilecek ve sonuna kadar bu testle çalışabilecek düzeyde olmalıdır.

Psiko-somatik hastalıklar kliniğinde Giessen testi uygulamalarında hastaların 1/10'u testin yönergesini anlamakta güçlük çekmişlerdir. Eğer yönergenin yüksek sesle okunmasından sonra da anlaşılmazsa, 1. soru örnek olarak açıklanabilir. Soruların anlamları hakkında çok seyrek de olsa soru gelebilir. Testi cevaplayanın bir soruyu iki defa işaretlemesi ve o anda kendini nasıl hissediyorsa öyle işaretlemesi söylenmelidir.

Eğer testin bitiminde bazı sorular cevapsız bırakılmışsa testi alan kişiden bu soruları da cevaplaması istenmelidir. Fakat çok da zorlanmamalıdır. Testi uygulayan testi cevaplayanı etkilememelidir.

Eğer Giessen testini alan kişi 6 soruyu cevaplayamamışsa ya da iki çarpı koymuşsa bu test esas değerlendirilmeye alınmaz, yalnız soruları tek tek değerlendirilebilir.

Giessen testinin değerlendirilmesinde kullanılacak amaca göre 40 soru ham puanlar ya da standart puanlar ya da her alttest ayrı ayrı değerlendirilir. Bireysel değerlendirmelerde (veri kayıt kâğıdı) faydalanılmalıdır.

Her alt test için hazırlanmış *şablonlarda* 1. ve 2. sayfa için sütunlar vardır. Bu sütunlarda alt testlere ait olan sorular ve o soruların önceden basılmış ham değerleri vardır. Eksik olan veya iki defa işaretlenmiş olan sorular (4) olarak hesaplanır. Her iki sayfadaki ait olan 6 sorunun ham puanları toplanır ve veri kayıt kâğıdı ham puan sütununa yazılır.

C. Yorumlama hakkında genel bilgi**Alt test I. Sosyal Uyum (Resonans).**

Soruların listesi : Alt test I. Sağ

- 37 + Başkalarının beni hoş, güzel bulduğu kanısındayım.
 16 + Kendimi sevdirmeyi kolay başardığım kanısındayım.
 23 + Başkalarının bana önem verdiğine inanıyorum.
 9 — Başkalarının çalışmamdan memnun olduklarını sanıyorum.
 33 + Hayat mücadelesinde kendi haklarımı iyi koruduğuma inanırım.
 27 + Güzel görünmek benim için önemlidir.

Alt test I. Sol:

- 37 + Başkalarının beni hoş güzel bulmadığı kanısındayım.
 16 + Kendimi sevdirmeyi zor başardığım kanısındayım.
 23 — Başkalarının bana önem vermediğine inanıyorum.
 9 + Başkalarının çalışmamdan hiç memnun olmadıklarını sanıyorum.
 33 — Hayat mücadelesinde kendi haklarımı iyi koruyamadığıma inanırım.
 27 — Güzel görünmek benim için önemli değildir.

Kısa açıklama :**SOL Olumsuz Sosyal Resonans**

Çekici değil, sevimsiz, çalışırken kritiği seven, kendi istediğini yapamayan, güzel görünmeye değer vermeyen.

SAG Olumlu Sosyal Resonans

Çekici, sevimli, istediğini yapabilen, güzel görünmeye dikkat eden.

Yorumlama : I. Alt test kişinin çevreyi nasıl etkilediğinin yorumu yer alır. Tüm Giesen testindeki 5 soru da testi cevaplayandan, çevresini nasıl etkilediği konusu üzerinde durulur. Bu sorulardan 4'ü de bu alt testtedir.

Soru 9. (Çalışmalarının başkaları tarafından değerlendirilmesi).

Soru 16. (Sevimli olup olmadığı).

Soru 23. (Çevre tarafından genel olarak nasıl değerlendirildiği).

Soru 37. (Çekici olup olmadığı).

Soru 33. (Kişinin istediklerini ne derece gerçekleştirebildiğine bağlı olarak cevap verecektir).

Soru 27. (Güzel görünmeyi isteyip istememesi).

I. Alttest kişinin çevresi ile ilişkilerinde iyi ya da kötü olduğu görülür. Sosyal kontakta kendini sevimli mi buluyor yoksa içe mi kapanık. Başkalarının gözüyle kendini nasıl görüyor.

Nevrotikler daha çok olumsuz sosyal rezonansı işaretlerle (T: 42 orta olarak kabul edilir).

Alt test 2: Dominant-Bağımlı

Alt test 2. Sağ

- 22 + Başka insanlarla pek seyrek tartışırım.
- 31 + Başkalarına oranla geçimliyimdir.
- 3 + Başkalarının bana emretmesini beklerim.
- 35 + Çok kötü bir artistik yeteneğim olduğuna inanırım.
- 28 + Başkaları ile yakın işbirliğinin bana kolay geldiği kamsındayım.
- 1 + Sabırlı olduğumu sanıyorum.

Alt test 2. Sol

- 22 — Başka insanlarla sık sık tartışırım.
- 31 + Başkalarına oranla dik kafalıyım.
- 3 — Başkalarına emretmek isterim.
- 35 — Çok iyi rol yapabildiğimi düşünürüm.
- 28 — Başkaları ile işbirliğinin bana zor geldiği kamsındayım.
- 1 — Sabırsız olduğumu sanıyorum.

Kısa Açıklama :

SOL Dominant (Do)

İlişki kurulması zor, başkalarına emretmekten hoşlanan, dikkafalı, iyi rol yapabilen, sık sık başkaları ile tartışan.

SAG Bağımlı (GE)

Sabırlı, ilişki kurabilen, uyumlu, emretmekten hoşlanmayan, rol yapmasını sevmeyen.

Bir tarafta saldırganlık impulsif davranma, diğer tarafta pasif sabırlı, uyumlu, başkalarının idaresini kabullenmeye eğilimli Psikolojik rahatsızlıkları olan kişiler daha çok sol taraftaki cevapları işaretler (T: 42). Skala 1'deki gibi bu değer ortalamayı gösterir. Normal ve nevrotikler daha çok sağ taraftaki cevapları işaretler (Sosyal uyumu).

Alt test : Kontrol-Kontrolsüz

Alt test 3, Sağ

- 13 — Başkaları ile kendimi karşılaştırdığım zaman parayı yerinde harcadığıma inanırım.
- 21 + Pek tertipli olduğumu sanıyorum.
- 24 — Hayatta çok çabaladığımı sanıyorum.
- 18 + Olayları hakikatleri fazla önemsiyorum.
- 38 — Başkalarına oranla bir iş bir konu üzerinde uzun zaman çalışa bilirim.
- 39 — Çok zor neşelenirim.

Alt test 3, Sol

- 13 + Başkaları ile kendimi karşılaştırdığım zaman parayı yerinde harcamadığıma inanırım.
- 21 — Tertipli olmadığımı sanıyorum.
- 24 + Hayatta rahatlık aradığımı sanıyorum.
- 18 — Olayları, hakikatleri fazla önemsemiyorum.
- 38 + Başkalarına oranla bir iş bir konu üzerinde uzun zaman çalışmam
- 39 + Çok kolay neşelenirim.

Kısa Açıklama :

SOL Kontrolsüz

Para harcamada kontrolsüz, hesasını bilmez, düzensiz, rahat.

SAG Kontrollu

Para harcamada kontrollu, düzenli, rahat hareket edemeyen.

Yorumlama : 3. Alt testte daha çok kişinin iç dünyası kendi benliğindeki id ve süper-ego arasındaki çatışma ortaya konur. Bunlardan önceki 1. ve 2. Alt testler de daha çok insan ilişkileri, dış çevre üzerinde durulmuştur.

Alt test 4: Hipomanik-Depresif

Alt test 4. Sağ

- 14 + Kendimi sık sık baskı altında hissederim.
 5 + Sıkıntılarımı sık sık düşündüğüm kanısındayım.
 8 + Çok korkak olduğumu sanıyorum.
 29 + Kendi kendimi daima suçlarım.
 6 — Kızdığım zaman kendi kendimi yerim.
 4 — Çevremdeki değişiklikler huzurumu bozar.

Alt test 4. Sol

- 14 — Kendimi seyrek baskı altında hissederim.
 5 — Sıkıntılarımı seyrek düşündüğüm kanısındayım.
 8 — Çok az korkak olduğumu sanıyorum.
 29 — Kendi kendimi seyrek suçlarım.
 6 + Kızdığım zaman kızgınlığımı gösteririm.
 4 + Çevremdeki değişiklikler huzurumu bozamaz.

Kısa Açıklama :

SOL Hipomanik (HM)

Korkusuz, bağımsız, kızgınlıklarını dışa vurur, kendi kendini eleştirmez, bağımsızlığı tercih eder.

SAĞ Depresif (DE)

Korkuları vardır, kızgınlıklarını içinde tutar, kendi kendini eleştirir. Bağımlı olmayı tercih eder.

Yorumlama :

Bu alt testte daha çok kişi saldırganlığını dışarıya mı yöneltiyor yoksa kendine mi yöneltiyor. Bunun üzerinde durulmaktadır. Sağ taraftaki sorular kişinin kendine güveni olmadığını belirliyor. Bu da depresyon belirtisi olarak görülüyor. 8. soru kişinin korkularının olduğunu 4. soru ise bağımlı olduğunu göstermektedir. Bu iki soruda kişinin zayıf bir "Ben"e sahip olduğunu belirtmektedir.

Alt test 5: Açıklık-Kapalılık (Durchlassigkeit)

Alt test 5. Sağ

- 19 + İçimi kolayca dökemediğimi sanıyorum.

- 25 — Başka insanlara karşı kendimi uzak hissederim.
 15 + Genellikle yaşantılarımdan, duygularımdan, ihtiyaçlarımdan çok az bahsederim kanısındayım.
 11 + Sevgiye çok az ihtiyacım olduğunu gösterdiğimi sanıyorum.
 10 + Başka insanlara güvenmediğimi sanıyorum.
 34 + Başkalarına oranla daha az sevgi doluyum.

Alt test 5. Sol

- 19 — İçimi kolayca döktüğümü sanıyorum.
 25 + Başka insanlara karşı kendimi yakın hissederim.
 15 — Genellikle yaşantılarımdan, duygularımdan, ihtiyaçlarımdan çok bahsederim kanısındayım.
 11 — Sevgiye çok ihtiyacım olduğunu gösterdiğimi sanıyorum.
 10 — Başka insanlara çok güvendiğimi sanıyorum.
 34 — Başkalarına oranla daha çok sevgi doluyum.

Kısa Açıklama:

SOL Açık

Sevgi duygularını gösterir, çevresine itimat eder, verici.

SAĞ Kapalı

Başkalarından uzak durur, sevgi duygularını göstermez, çevresine karşı şüpheli, verici değil.

Yorumlama:

Alt test 3'de daha çok kişinin iç kontrolü (iç güdülerini kontrol etme). Alt test 4'de kişinin temel duygusal durumu (depresif - çok neşeli). Alttest 5'de ise, kişinin açık ya da kapalı oluşu izlenmek isteniyor. Aynı zamanda alttest 5'de kişinin ilişkilerindeki yaşantısı ve davranışları üzerinde durulmaktadır. Burada Erikson'un belirttiği kişinin çevresine karşı güven duygusunun gelişmiş olduğu ya da olmadığı, kendine güveninin olup olmadığı, kişi utangaç mı yoksa kendine güveni var mı üzerinde durulmaktadır.

Alt test 6: Sosyal Güç-Sosyal Güçte Şüphe

Alt test 6. Sağ

- 2 + Başkaları ile beraber olmayı istemem.

- 40 + Diğer cinse karşı çekimserimdir.
 30 + İlişki kurduğum kişilere az sevgi gösteririm.
 7 + Başkalarından üstün olmayı arzulamam.
 17 + Uzun süre bir insana bağlı olmak bana zor geliyor.
 26 + Başkaları ile kendimi karşılaştırdığımda gerçekleri gördüğüme inanırım.

Alt test 6. Sol

- 2 — Başkaları ile beraber olmayı isterim.
 40 — Diğer cinse karşı çekimser değilimdir.
 30 — İlişki kurduğum kişilere fazla sevgi gösteririm.
 7 — Başkalarından üstün olmayı arzularım.
 17 — Uzun süre bir insana bağlı olmak bana kolay geliyor.
 26 — Başkaları ile kendimi karşılaştırdığımda gerçekleri göremediğime inanırım.

Kısa Açıklama :

SOL Sosyal Güç (PO)

Başkaları ile beraber olmaktan hoşlanır. Heteroseksüel ilişki sıkımaz, özveride bulunur, birine devamlı bağlanabilir, yaratıcı.

SAG Sosyal Güçte Şüphe (İÇ)

Başkaları ile beraber olmaktan hoşlanmaz. Heteroseksüel ilişki onu sıkır, özveride bulunmaz, birine devamlı bağlanamaz, yaratıcı değildir.

Alt test 6'da sol taraf, sağlığın ve olgun bir kişiliğin tanımına yaklaşmaktadır. Başkaları ile beraber olmaktan hoşlanan, karşı cinsle rahat ilişki kurabilen, kurduğu ilişkileri sürdürebilen, yeterince fantazileri olan bir kişi sağlıklı bir gelişim gösteren kişidir.

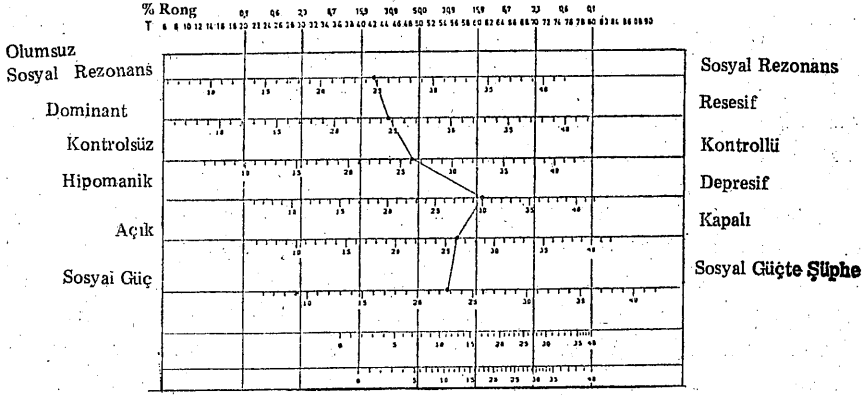
D. Yapılan Çeşitli Araştırmalar Çerçevesinde Giessen Testi'nin Kullanımı:

Giessen Üniversitesi psiko-somatik kliniğinde tedavi gören 235 nevrotik hastaya Giessen testi uygulanmış hastaların çoğu kendilerini korkulu, sıkıntılı ve depresif olarak tanımlamışlardır.

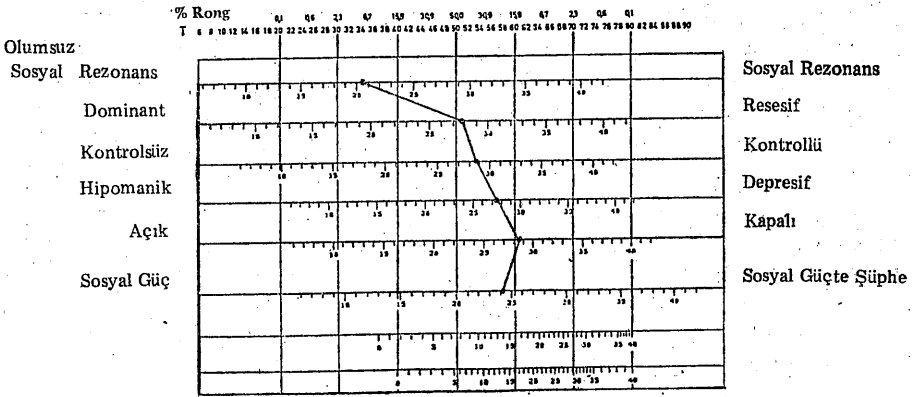
Nevrotikler ortalama olarak alttest' 4 ve 1'de sapma göstermektedirler. Kendilerini sıkıntılı depresif ve sosyal ilişkilerde olumsuz, kapalı,

gevresindeki kişilere karşı şüpheli olarak tanımlamışlardır (Beckmann, 1969).

Şekil (1)'de 235 nevrotik hastadan elde edilen Giessen testi sonuçlarının aritmetik ortalamalarının grafiği görülmektedir.

Şekil 2'de ise nevrotiklerde sık görülen bir profil modeli gösterilmektedir.

Üniversite öğrencileri üzerinde Giessen testi kullanılarak bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, genel olarak üniversite öğrencilerinin kendilerini baskı altında hissettikleri ve dış etkenlerden etkilenemedikleri sonucuna varmıştır. Tıp öğrencileri iç problemler-

Şekil 3'de 70 suçlu gence uygulanan Giessen testinin aritmetik ortalamalarının grafiği gösterilmektedir.

57 ruhsal ve psiko-somatik bozukluğu olan çocukların anne ve babalarına Giessen testinin "ben" ve "O" formu uygulanmış.

Ruhsal ve psiko-somatik bozuklukları olan çocukların babaları kendilerini sabırsız, istediklerini yapamayan, bir konu üzerinde uzun bir süre çalışmayan, kırgınlıklarını dışarıya vuramayan, şeklinde tanımlamışlardır. Olumsuz sosyal rezonans görülmüştür. Anneler ise kendilerini engellenmiş, mutsuz, yorgun, cinsel yönden engellenmiş olarak görmekteler (Neraal, 1983).

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretmenlik Sertifikasına devam eden sosyal ve fen bilimleri fakültelerinde okuyan 200 (100 kız 100 erkek) öğrenciye Giessen testi uygulanmıştır. Araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin benlik algılarını saptamaktır. Bu doğrultuda babalarının eğitim düzeyi cinsiyet ve öğrenim alanı (fen-sosyal bilimler) gibi değişkenlerin benlik kavramı üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Sonuç olarak kızlar kontrollü, erkekler kızlara göre daha az kontrollü bulunmuştur. Benlik algılamalarına devam edilen bilim alanının etkisi olmadığı saptanmıştır. Babalarının eğitim düzeyi üniversite olan ve sosyal bilimlerde okuyan kız ve erkek öğrencilerin kendilerini algılamalarında üç alt testte farklılığa rastlanmıştır. Kızlar erkeklere oranla olumsuz sosyal rezonans göstermişlerdir. Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre daha açık ve sevgi duygularını gösterir olarak bulunmuştur (Figen, 1989).

Ankara'da 25-45 yaşlar arasındaki lise eğitim düzeyinde 50 çalışan ve çalışmayan kadına ve eşlerine Giessen testi uygulanmış. Çalışan ve çalışmayan kadınların kendilerini algılamaları ve eşlerinin onları algılamaları karşılaştırılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışan ve çalışmayan kadınlar kendilerini çekici, sevimli bulmuşlar, güzel görünmeye değer verdiklerini ifade etmişlerdir. Aynı zamanda ilişki kurulması zor dikkafalı, emir vermekten hoşlanan kişiler olarak tanımlamışlardır. Her iki grup da kendilerini kontrollü, düzenli, esnek davranamayan rahat hareket edemiyen kişiler olarak algılamışlardır. Çalışan kadınlar saldırgan davranışlarını dışa vurduklarını, daha korkusuz ve bağımsız olduklarını belirtirken çalışmayan kadınlar kendilerini daha bağımlı görme eğilimindedirler.

Erkekler eşlerini pek çok konuda özellikle para harcamada kontrolsüz görmekteyiz. Aynı zamanda kadınların erkeklere bağımlı yaşama zorunda olduklarını düşünmektedirler (Balkır, 1989).

Türk toplumunda Giessen testinin kullanıldığı araştırmalardan elde edilen bilgilere göre, testin uygulanmasında, bir sorun çıkmamıştır. Testin 40 sorudan oluşması testin uygulanmasında ve değerlendirmesinde kolaylık sağlamaktadır. Özellikle Psikiyatri kliniklerinde uygulanabileceği görülmüştür. Ayrıca grup testi olarak kullanılması testin kullanma alanını genişletmektedir. Aile terapilerinde, "ben" ve "O" formları uygulanabilir. Terapi öncesi ve terapi sürecinin bitiminden sonra uygulanabilmesi, terapiden bireylerin ne oranda yararlandıklarını göstermesi açısından önemlidir.

Giessen testinin Türk toplumunda kullanılabilirliğine, geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin kanıtlar elde etmek üzere daha kapsamlı araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Balkır, A.** Kadının Kendini Algılaması, A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, 1989 (Yayınlanmamış).
- Beckmann, D.**, Kontrolle von Psychotherapieresultaten. *Psyche* 23, 850, 1969.
- ., Studenten—Wie sehen sie sich selbst, ihre Arbeit und die Universität. *Analysen*, 1, 4, 1971.
- ., "Selbst und Fremd bild der Frau", *Familiendynamik*, 1977, s., 35-49.
- ., *Der Giessen - Test*, Handbuch, Bern: Huber, 1983.
- Moeller, M.L.**, Veränderungen von Paarbeziehungen durch Gruppenanalyse Familiendynamik, 1978, 3, 47-67.
- Neraal, T.**, Zur Anwendung des GT—Paartests in der Familiendiagnostik. *Praxis der Kinder psychologie und Kinder Psychiatrie*, 32, 8, 1983.
- Türkmen, F.**, Üniversite Öğrencilerinin Benlik Kavramı. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi, 1989 (Yayınlanmamış).